

درگاه

• اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

۲۰ مایس ۳۳۸

نومرو : ۲۷

ایکینچی سنه: اوچینچی جلد

حکومت به معاونت سایه‌سند طویلان ادبی غریب و بزرگ
نشریاتی مشترک بروادی تعقیب ایدرکن، فرانسه‌ده،
آلمانیه، ایتالیه و سایر احثی مملکت‌لرده منتشرلرک
نشر ایده‌یله‌کاری اثرلرداغتیق برر مستحصله حالنده
قالبور...

شعر و ادبیات ذوق، روسیه‌ده نیاتروهیجانی
فوق‌العاده بسله‌بور. بالخاصه حکومت تماشایمچین
مهم مظاهرته، شایان دقت معاونتد ببولیور.

آرک روسیه‌ده و کرک خارجه انتشار ایدن
شایان دقت روس اثرلری و مهم ادبی حرکتلر حقنده
بی‌دری معاونات و برکی فائده‌ی ببولور.

داهای خردن اول حکایه‌لرندکی آهنگ، انچه
اکلری اعتباریه نظر دقتی جلب ایدن مؤلفردن
بری ایوان بونین در. طرزی تورکانه بکزه‌ین
بونین صنعتک کاشانه‌سی آهسته آهسته، عاداتلش
طاش اوسته قویارکی انشا ایدرکن اوکاشانه
استقبالک اوزاق منطقه‌لرته انتقال ایده‌جک صلاحی
حائز کورونیوردی، حالوکه اطرافنده چاپوق بارلایان
برچوق شهرت ایشیلری سونووردی.

ایوان بونینک اثرنده کی بورسات تابع اولدینی
عننه‌نک عشقه دولو و ذکا ایلله مشبوع بر نوع
مراقبتدن، بر نوع تیزلکندن ایلری کلاشدر.

فرانسه سته‌بیزم و ناتورا‌بیزم ایلله وایلدک
بدیعانی‌که بوغنه‌نی تحید ایدور. مؤلفله نظرنده
أصل و غماز چهره‌نی برآز تغییر ایشدر. کندیس
بودلر و وهرلن ی تعقیب ایدن ادبی حرکتدن
اوزاق فالان یکنه روس شاعری، ر. کندی‌باشنه
و کندی عالنده یوانی چیزدی. اوپول، اعوجاجلی
داغ یولاری کبیدر. بعضاً اورمانلره چاربار، بعضاً
بر ایزمک اغناسی تعقیب ایدر... وانسان بیلرکه
اولده کیدیلسه کیدیلسه برایکی کوی داهای کیدیلور
و صوکرایول... غایه‌یه اولاشدیرر.

بونین‌لرده دیله‌دیکی‌قادر یوریه‌مدی: اختلال
برچوقلری کبی، اونی‌ده خارجهده یاشامغه مجبور
ایندی. ویرشاه اثر اولان «سان فرانسیسولی
افندی» سی ایتالیه‌ده نشر ایندی.

«سان فرانسیسولی افندی» یه باشقه برنام
ویرمک ایجاب ایشیه‌یدی «اسمیز حکایه» دیمک
وافق اولوردی، اوپله‌که میلاردلرلکندن باشقه بر
طرفی طمایدیمز حکایه قهرمانی باشلادینی برسیاجتک
ایلاک مرحله‌سند وقات ایدیلور. سیاحت پروغرای
مکمل ترتیب ایدلش، زوجیه‌سی ایلله قیزی برابرنده،
سیاحتک بوتون اذواق کندیسینه موعود، اوزون
قیش کیجه‌سند، قاراکلرلر ایلرله‌ین ترانس
آلاتلیقک سالونلری نورایمده، آویزله‌ر، لامبالر
بیریلدیلور. غشی اولش چفیلر رقص ایدیلور.

«سان فرانسیسولی افندی» مظام بر فکر
کلپور. پوشایان حیرت؛ چونکه دها ایلک سطرلردن
اعتباراً حکایه‌چی‌نک سوزلرینک حتی سکوتک ماوراد

شی‌دکزدی. الک‌عاشق شی‌ده قر... تحسین ناهید
بک دکزله قری سورکن و سوکیسی ساده کندی
ایچده دویارکن کیم بیلر نه قادر هیجانی، سونجلی
و شاعرانه ایدی. فقط بو سوکی بزدیکارکن
اوقادار کوزل بولایور. چونکه تحسین ناهید بک،
دویدینی اولدینی کی آکلانه‌یور، یاخودده بر ماده
حالیته داغتیق و چاریق آکلایور. بو حال ایلله
سانبورزک قری‌سون، شاعر تحسین ناهید بک دکل،
ساده بویوک آدامک ساکن بر سمنده اوطوران
تحسین ناهید بکدر. سانبورزک دکزی چوق‌سون،
هر شیشی، هر عطیق، هر عشقی اوند بولان،
شاعر تحسین ناهید بک دکل دکزده یوزمه‌سی بیان،
دکزکنارنده کزیمکدن خوشلایان و صولرله اوینماسنی
سون، کنج ویا چوچق تحسین ناهید بکدر.

تحسین ناهید بک شاعری کندی قلبیه عائد دکل
بر عالیه عائددر. بوحالیه تحسین ناهید بک، شعره
و حکایه، تره‌ساریلله، دانس آرقداشلرله، قلوب
بولداشلرله کیرن. «وندن» ادبیات جدیده محزورلرته
نه‌قادر بکدر. فقط شوفرله... ادبیات جدیده، شاعری
و حکایه‌نی هر هانکی برانکایز میسک اوند کیردی
بر دانس صولرلرک قواقلرنده بولدی. تحسین ناهید
بک ایسه آشه‌سی، سوکیسی و همشیره‌سیله برابر
استانبول قیرلرینک بری اولدنه یایوب اولوردینی
سجاده‌ده... ادبیات جدیده شعره، بانسبون حیاتی
صوقدی، تحسین ناهید بک ایسه بر عالیه حیاتک
آرزولرین، املارین، قورقولرین و اندیشه‌لرین...
ادبیات جدیده نهاد «کوزل آرتیه‌سیبا» دن بحث
ایندی. تحسین ناهید بک ایسه «ایس‌روح» ندن...
برکله‌یله اونه‌کیرلرک شاعری بریابانچی عالمک دیدی‌قود.
یلردی، تحسین ناهید بک کی ایسه کندی اوبنک
و کندی حیاتک... فوزی لطفی

روس ادبیاتی

برکونکی روس ادبیاتی: داده، خارجه‌ده ایوان بونین؛
بورس، ساریقوف؛ «اوجان‌سز دومان»؛ «بولشه‌ویزم کونفرانسه
شعر»؛ «سوویت روسیه‌سند اویچ سنه».

روسیه‌نی قایلایان ایهام و صارسان شورش
آراسنده ادبی حیات اولدنه فعالیت ابراز ایدیلور.
کاه «دوستویه‌فسکی» نک یوزنجی دور سنویسی‌تعبید
ایدیلور، کاه اختلالی حاضرلایان مؤلفلردن برینک
کلیاتی نشر ایدیلور، کاه مکافاتی یوز بیکلرجه
روپله‌ی بولان. یوز بیکلرجه روپله‌نک آلتیق بر
ایکی اکل‌بیل اولدینی اونوتولالی. شعر مسابقه‌لری
ترتیب اولدیور، بولجه اغتشاشات آراسنده بوغولان
فکرلره، دغدغه آراسنده نوزوان کوکالره نشیه
ویرلک استیلور. بونکله برابر روس ادبیاتی‌ده‌تجه
یکانه وهم آهنگ برکل تصور ایتک‌امکانی یولمایلور.
موسقواده حکومتک مظاهرته ادامه واداره
اولانان مجموعه‌لر، قری‌ده بوحالده شخصی همت وینه

بوگون کوکلنده ویننده بو آدامک کنیش فکرلرین
طاشور. اوکونجاک‌که بوگون رائف نحدث بک‌ده
ویرمکه اوزنده‌ی ایلک و فضیلت درس‌لرین، ملت
هیجانلرین ایلک دفعه بوآمدن آلدی. اوکونجاک‌که
بوگون الک‌هجرا برتورک مملکتنده الیه‌ی بر فراغله
همشیرلرینه عرفان و عشق تعالیم ایدن بوی خصلت
آدامک حسرتله دلوئدر. آکلاییلورک بوده رائف
نحدث بکک ساده‌دویق و دیکلک‌لرکندیک هر فکری
کی محاکمه ایدیلده‌دن سوللمش بر فکدر.
بو کتابدن بحث ایدرکن بو قادر تفرغانه کیریشمک
دکزدی، فقط نه یاهیم که رائف نحدث بک فضیلتدن
بحث ایدیلور. فضیلتک یوانی بیلور. انتباه‌دن
بحث ایدیلور، کوزلرین صیق‌من قایلور. نتیجه‌ده
بوگون کوردیکزکی اوز اویچ سنه‌در اولدینی برده
نه‌یثوب دورویور.

کندی غریب دنیا نک، استانبولده کی بو محترم
فضیلت دلک‌سی بونجه بیلدر، الک فنا بر اسلوب،
اک بارد برلسان وک سونوک بر هیجان وک مزین
بر عاده‌لیجه‌لیش‌دینی فضیلتی، انجی،
ترقی‌ایش باشنده بلدت کوستره‌یدی دها، وثر
ودها شرفلر برایش یابیش اولامیدی عیبا؟

*

یکن هفته، شاعر تحسین ناهید بکک اولدیکنک
اوجنچی سنه‌سیدی. تحسین ناهید بک اصالیله
صمیمیتله، تمیز دوستلرله آرقداشلرینک، طایید.
قزینک کوکلنده کوزل خاطرلر برافقن بر ایدیلور.
نته‌کیم اولدینکی کوندن بری اسمی اطرافنده سولم‌ن
سوزلر، چکیان اضطرارلر بو خاصه‌نک روحلرده‌کی
تجلیلندن باشقه برنی دکادر.

تحسین ناهید بک، فجر آتیک‌کنج، غیرتلی
واستمدادی بر اعضاسیدی. روح بی‌قید، تحسین
ناهید بکک شعر مجموعه‌سیدر. شاعرک بوندن باشقه
فرانسیزجه‌دن نقل ایشدیکی رقیبه‌کی، بر چیچک
ایکی بوجک کی تاشا اثرلری‌ده وار. فقط تحسین
ناهید بک معین بر چرچوه ایچنده کوسترن کتابی
شبه‌سز کندی اثری اولان روح بی‌قیددر. واقعا
روح بی‌قیده، تحسین ناهید بک تماماً طاییده‌چق
اولغون بر موه دکادر. یالکیز شووارکه روح
بی‌قید بشدن باشه تحسین ناهید بکک صمیمیتدر.

بو صمیمیت بر آز آواره ویر آزده روحدن
و شمردن باشقه هر شیشه‌ه عائددر. بو صمیمیت
اشه دوسته، حتی اغیاره آچیله‌یله‌جک بر قلبک
تماید. بو آجایوب دوکوله بلکه شمردن اوزاق
وبلکه آلتیق شاعرانه‌در. فقط بونده تحسین ناهید
بکک هیچ بر قباحتی یوقدر. بو قباحت طبیعتنه
ویارادیلشنه عائددر. تحسین ناهید بک بوتون دنیای
راحت وجودیله، غالیه‌سز کوزلرله دکزک اوستندن
برآی آیدینلغنده کورمک ایستدی. اونجه الک‌کوزل

سندن ټولې برهڼا انتشار اېډیوورکه مؤلم پر عاقبتک
آغېزانی انسانه باصبور .

« قاپری » په واصلات اېدېخه « سان فرانسېسکو
افندی » خجیفه ټولېور . پورابه قادر مډالونک ترس
طرفی کوریلېوردی . اصل یوز طرفی شمډی . حیاتک
حقیقی جهتی یکی باشلاپور :

اول امرده « سان فرانسېسکو افندی » نک
نمشې بدلې تادیه اېدېدېکې اوږه ډکل ، چاڼک بر
کوشه سېنده کېچې کپېرېور ... امرلېخی عابدانه
ایضا اېدن ووشاق ، شېمډی خدمتچاری کولېرمک
اېچن کلوب قاپوړی وورېور ، « کفکېز ناصل ،
افندی ؟ » دېه سورېور . اېرتسی صباح اېرکندن
نمش اولویه اېندېرېور . برکېرا آرابه سېله ،
« غازوز شېمډی صدوغی اېچنده » نقل اېډیور .
چونکه قاپری ده تابوچې یوق .

سان فرانسېسکو افندی نک نمشې ، نابولې دن
واپوره پېندېرېور . تصادفاً واپور توپورقند کنډېنی
کېرن واپور . شېمډی اوقامارنک گوز قاماشدېرېچې
نوری اېچنده ډکل ، اېبارده بولونېور . فقط قامارده
عېنی لوکس ، عېنی ذوق بردوام : آوېرمل ، لا بابلر
پېرېلېور ، غشی اولوش چیفنلر رقص اېډیور ...
وواپور کېچېنک اُسېراکې اېچنده ودالغملر آراسنده
اېرېله پور .

« اولایان شی » موثوق اختلافیلر دن « پورېس
ساوېتقوف » ک اختلافیلر عاډیازدېنی نفېس برعادات
رومانېدر . مؤلف بعض جاذبانده ، انزله کړه نسکی
زماننده آلمانیا په قارشې ، له نېن قوتی آلتنده ده ولشه .
وېرته و آلمانیا په قارشې اوشادېنی رولارله طامتشدر .
فقط اثری اخلاخل حاضر دن ډکل ۱۹۰۵ حرکتدن
بحث اېډیور .

دوستویه فسکی ، « ملوکار » نده تهرور وړزمک
حکمتې افشا اېډیور دی . پوراده اېسه دوغور دن
دوغور په بېقهیلرک قارشېسېنده بز . اشخاص اورته
فکری وړه آلیست . هرکس قومېته طرفندن تعېن
اېدېن وظیفې ایشایه سامې . دوغور ډېرغ وډېکر
اغضالر حقیقی رؤسای تشکیل اېډیورلر ، حقیقی محرک
دکالر . ساوېتقوف ذاتاً بولرله قارشې نفرت حس
اېډیور . حکایه ده بواو ووف شکانده تجلی اېدن اېده
آلیست واخلالې . ژلمه نظراً هر شېدن اول « ذاتی
فداکارلای ، استحقاق حیات ، صداقت » لازم .

« اخلاخل قارشې صداقت وکنډی حیاتنک عطفېسې
هوز روسیه نک مقدراتی اداره اېنک حقیقی وېرېور .
ناصل که متوالېوز ، کلباسو حکومت . مطلقه په صداقت ده
پوچې وېرېور .

حالبوک بواو اختلافیلر هرېلاک اېنکه مدعو اولدېلرې
اختلالده رئیس ډکل ، خدمتکار اولدېلرې او تېورلر .
برنجی آکساندر زماندنېری « روس قومنده
اختلال وار » سوزی ورد زباندر . فقط رسول -
محرر لر دن هېچ بری نه جادایف ، نه تورک نېف ،
نه دوستویه فسکی ، حتی نده ساوېتقوف اخلاخلی

اېده آلتنده کی تحولی آکلامادېلر . بری دینده اخلاخلی
آزارکن سیاستی اونو تېور ، او بری سیاستی موشوع
بحث اېدېرکن اجتماعای اعال اېډیور ، دکرې اجتماعی
اختلالن بحث اېدېرکن . اقتصاد مسأله سنک حانی
قومونېزم فکرنک طرېته تعلیق اېدن طاقم « طرفندن
آکلاشیایووردی .

ساوېتقوف اېسه اساس اولدېلرک تهرور وړزمی
آلېور . اونک حرکتنده نه قرالېته ، نده کلباسیه
میل یوق ، مع مافیه بولشه وېکېرچې مریض عداولنه بېلېر .
چونکه نظرنلنده یاکنز قانلی برکایسا ، قانلی برصایب
وار .

روس ادبیاتنه ، روسیه خارچنده علاوه اولان
أثرلر دن داهارچوق سایه بېلېرز . برس یا قېنلر نده انتشار
اېدن « اوچانسیزدومان » آدی برجموعه اشعار وړ .
عجبا پایسه انتشار اېده جک پرده نوا ساحلارېنک
الهامی طاشېسېدی نه اولدېقندی ؟ چونکه مزاح -
هجو طرزنده کی سطرلر ، علی الاکثر کولېرمکدن زیاده
پورک آجیلرې اچیا اېدن بر ماهېنده ، یدی سکز
آی اول برابنده « بولشویزم کونړنده شعر » عنوانی
برشمر مجموعه سی انتشار اېشیدی . اون یدی شاعرک
أثرلرې طویلایان بو مجموعه ده الک مهم موقی کچن
سنه اچلقدن توان آکساندر بلوق اشغال اېډیور دی .
بومجموعه نک بوتون شعرلر نده کی حیاتک مشکل وآجی
ایزلی کوزه جارېور .

« سوبېتلر روسیه سېنده اوچ سنه » ډولک
کونړده بارسده انتشار اېندی . مؤلفی سترکېف
ادبیات عالمده یانچې برسېا . اثر سوېت اداره سی
آلتنده اوچ سنه لاک حیاتک حکایه سی در . مؤلف
طرفکېرک اېډیور ، نالکس ډورک لایخصې بولشه وېک
کایات تشرېحېسې آراسندن آله جق بعضی اصولر ،
قانونلر واردر ، بولشه وېکېر برشی ابداع اېتدېلر سه
بېله - هېچ اونازسه - ماضی اېله آتی آراسنه آشیاماز
برحدود خطی جکدېلر . مؤلفک واخلده اېله باقدېنی
جهتده شورد :

له نېن وپارانې طابق ، متفکرلر و نظریات واضملرې
اېله بولرک اطرافنده کی حېدودلرکې ، استقباله ډکل
ماضی په عاډدولر . بوتون اداره طرزلرې دنیا کی
اسکی ، ظلم بر استبدادده مطوف . اېلک سنه
تهرورک موقت اولدېقنه اېنایله بېلېر دی . فقط شېمډی ؟
سارکېف ډیورک :

« فقط شېمډی بېلېورک سووېت حاکمتې
نه قدارم موقت اېسه تهرورده اوقدار موقدر ، برېندن
آرېلاماز . ناصل حکومت . مطلقه آسایشی وامنیت
عمومېی تائېن اېچن موقت نظامات اولان پایدار
اوله مازسه له نېن ده ټولېه موقت تهرور اولان
موجودیتې ادامه اېده من بشرک شخصیتې قومونېزمه
منقاد دکادر . اشخاص اېنېرمک اېچن تدهش بېله
حال لازمدر . انسان انسان اولدېقنه ، له نېن وپارانک
تجربلرېته . مطیع برسورر حاله کدېکجه جبر و تضیق
قافماز . »

سهرېه کف اورته صنفک ، منورانک ، عمله ناک
نلر غائب اېدېدېکی ، ناصل مضحکل اولدېقنی آکلا
تېور . برچوق صنفندن سوکرا اوزون مدت خسته
بافېجیاتی اېدېکنندن صبی مسائل حقنده داهار موثوق
معلومات وېرېور . ونهات له نېنک شو سوزینی
خطا لایور :

« کله سوسیا لېزمه غلبه اېده جکېم دېه تېدېد
اېډیور . »

شایان دقت أثرلر مېاشنده بارسده طبع اولان
« اوچنې روسیه » اېله برابنده نشر اولان « له نېن
قرالېنده » نام کتابلرې سایا بېلېرز .

اوچنې روسیه روس مهاجرلرېنک تأسیس
واعاده اېنک تخلیده بولندېلرې روسیه در . برنجی
روسیه سووېت آلتنده قالان ، اېکېجېسی بوتون
دنیا په داغلامش مهاجرلر ، اوچنې روسیه ده استقبا
لده کی روسیه در . مؤلف مهاجرلر وخواپلارې حقنده
الام داورا غایور ، ډیورک « یوزللی میلیونی احتوا
اېدن یکی روسیایې تأسیس واعاده اېنک اېسته یېن
بزلر اېکې میلیون کیشی بز ، ونه اهمیتی وار ؟ ډیورز .
مؤلف روس هجرزده لرېنک ، پېنېز توکنېز
فرقه مازعاتنک روحی موفقیته آکلا تېور :

« بر پرده یدی کیشی اولساق ، یدی فرقه
اولورز . اوراده قالان روسیه ده یکی صنف واسطاک ،
یکی نور طبقه لرک دوغدېقنی اېشیدکجه اهمیتی سر عد
اېډیورز . و بوتون مناقشله بېله حال شو کله لره
باشلاپور : روسیه تأسیس اېدېلجه »

ودتلاگېن اخلاخل قارشې واقع اولان حرکتندن ده
بحث اېډیور . قولطای دندیکېن ، بوده نیچ قوای
انضاطیه سی موقی اولمادی ، اوله مازدی . شرايط
حاضرده ، یوزللی میلیون سکته نک آرزو و طرابانی
اوکنده ، و ماضی په عودت امکانسنزانی قارشېسېنده
موقیت برېس نک کولوسه سیه جکېکی او سردارلر ده
بیا اېرلر دی . س . ل . ل .

تېاټرو

رشاد تودی بک : سومک حق ، پیس ۴ پرده ،
اوله طن اېډیورمک رشاد نوری بک ده پېسېنه ،
بر دقیقه جی اولسون ، « زنبق » اسمی وېرېکی
دوشونش ، فقط چاپوچق خاطرېنه کلن سېلېر دن
پو اسمی برافش و « سومک - حق » فی انتخاب
اېشدر . اشته کوزل برکله که قامنک اوچنه کلن هر
محرر برلظه دورېور ، پرېنه باشقه برشی بولای اېچون
اونی جېرېور . بوجالنه وخته قدار سورده جک ؟ هانکی
قدرتلی ، بر محرر بزه برکون بولکېی ، بوتون صفونی
واصاتی اېله اعاده اېده جک ؟ ... بونی رشاد نوری
بکدن امید اېده بېلېرک . بوبېسده اوکله ده کی
نزامتی ، رقتی اعاده اېده بېله جک بک اعلا بر واسطه
اولایا بېر دی . فقط مادامک محرر بونی اېسته مېش ،
بوجرمتی کوزه آلامش ، نه دېیه بېلېرز ؟